

# NAAR EEN LANGETERMIJNVISIE OMGEVINGSWET PROVINCIE UTRECHT



## RODE DRADEN TALKING DINNER 23-01-2018

De langetermijnvisie werd op 23 januari 2018 afgetrapt in de Jaarbeurs. Tijdens het Talking Dinner gingen zo'n 340 deelnemers met elkaar in gesprek over de impact van trends<sup>1</sup> op de fysieke leefomgeving van de provincie Utrecht.

### WE LEVEN IN EEN WAARDEVOL GEBIED

- De diversiteit aan landschappen is hier uniek. We hebben hier het hoogste bruto regionaal geluk. Als het hier, in deze provincie Utrecht niet lukt waar dan wel?!
- Plaats de waarden en kwaliteiten van de provincie Utrecht op de voorgrond: wat voor een samenleving willen we zijn? Wat verstaan we onder het goede leven? Hoe ziet een waardevolle maatschappij eruit waaraan en waarin iedereen kan meedoen?
- Geef gezondheid een plek in de ruimtelijke ontwikkeling.
- Zorg dat groen niet wordt weggedrukt (natuur en landschap wordt kwaliteitsfactor).
- Wees zuinig op de maakindustrie. Dit zorgt voor werkgelegenheid.
- Bewaak cultuurhistorisch erfgoed op een goede manier.

### WE KUNNEN DE AARDE MAAR ÉÉN KEER OPETEN

- De klimaatverandering en de energietransitie veroorzaken beweging. Hoe groter de urgentie hoe groter de kans om een systeemtransitie te bewerkstelligen.
- Neem de intrinsieke waarde van natuur als uitgangspunt.
- Pak door op bodemdaling, hittestress, wateroverlast, energietransitie vanuit een integrale visie.
- Doe meer aan klimaatadaptatie.
- We zijn afhankelijk van energie en digitalisering.

<sup>1</sup> Zie samenvatting 'Toekomst van de fysieke leefomgeving in de provincie Utrecht, trendverkenning tot 2050' (bron: Future Motions)

### RUIMTEGEBRUIK STAAT ONDER DRUK

- Door bevolkingsgroei én verdunning meer druk op de omgeving, op het groen, onvoldoende (betaalbare) woningen en vinexvlekken, te veel autoverkeer en parkeren, drukte OV, schaalvergroting landbouw. Groei is geen keuze.
- Ook nieuwe ontwikkelingen kosten ruimte en veroorzaken druk: zonneweides, mega windmolens, inbreiding met als risico te dicht op elkaar.
- Vastgoed is een aantrekkelijke belegging, waar dominantie van marktpartijen speelt.
- Te weinig aandacht voor wat je niet ziet: schoon drinkwater, zoutwater, bodemdaling, lichthinder, lucht- en geluidskwaliteit.
- Kijk met een brede blik, integraal (bevolkingsgroei en ontwikkelingen tellen samen op tot een groeiend ruimtebeslag. Dit MOET in samenhang en niet in onderdelen bekeken worden).



---

## DE OVERHEID VAN DE TOEKOMST

- verjongt, met meer 18-25-jarigen in dienst
- denkt groots (nationaal, mondiaal) in scenario's (niet vanuit het nu), vanuit het fysieke én sociale domein
- stuurt op het behouden en beschermen van de waarden
- hanteert het groene netwerk i.p.v. de rode contour (= andere manier van kijken)
- is partner die het grondgebied van de provincie vormgeeft in co-creatie (niet alleen dominante marktpartijen/gevestigde orde, samenwerking met gebruikers, jongeren als helpers)
- vertoont leiderschap
- is adaptief (wendbaar) en creatief (speelt in op initiatieven)
- maakt keuzes op basis van de consequenties van klimaatverandering en breed gedragen waarden en kwaliteiten
- bundelt de financiële middelen
- neemt no regret maatregelen
- heeft lef – maakt het mogelijk (minder regels, meer vrijheid in relatie tot waarden)
- is transparant over wat er waarom gebeurt
- denkt en werkt over administratieve grenzen heen
- maakt maatwerk mogelijk per (deel)gebied (gebiedsbenadering)
- beschermt kwetsbare waarden

---

## LEREN EN PROBEREN

- Verspreid kennis en inzichten
- Frame initiatieven en projecten
- Stimuleer en beloon
- Experimenteer!
- Lef
- Leiderschap
- Elke dag een beetje bewegen

---

## GEDRAGSVERANDERING

- Maak mensen bewust van de kostbaarheden. Besteed daarbij aandacht aan wat je niet ziet. Bijvoorbeeld schoon drinkwater, lucht, geluid, licht, bodem.
  - Beschrijf effecten van keuzes op de leef-omgeving.
  - Geef handreikingen om bijvoorbeeld energie te besparen. Energiemakelaars i.p.v. producenten.
  - Subsidieer alleen initiatieven die in lijn zijn met gemaakte keuzes.
- 

---

## MENSEN MOETEN ZICH EIGENAAR VOELEN VAN HUN EIGEN LEEFOMGEVING, VANZELFSPREKEND MEE KUNNEN DOEN

- Geef (lokaal) initiatief de ruimte. Vertrouw op oplossingsgerichtheid van inwoners.
- Waak voor een tweedeling. Zorg dat we investeren in een inclusieve samenleving (informele zorg, kleinschalige woonvormen, gezamenlijke moestuinen).
- Werk samen met gebruikers van de ruimte.

---

## KINDEREN EN JONGEREN HEBBEN DE TOEKOMST

- Breng dynamiek in de scholing.
- Interesseer jongeren voor techniek.
- Bied opleidingen in de ambachten.
- Maak bedrijven eigenaar van het onderwijs (learning on the job).
- De jeugd kijkt anders dan senior ambtenaren: leer van hun kijk op de wereld!

---

## DE MENSELIJKE MAAT VERDIENT AANDACHT

- Houd rekening met de keerzijde van techniek:
    - mensen die niet mee kunnen met technologische ontwikkeling (mentale onrust)
    - voor sommigen geen plek meer op de arbeidsmarkt door robotisering (let op de sociale functie van parkeerwachters, postbodes etc.)
  - Denk in schaalverkleining. Zoals een gezamenlijke moestuin, waardoor mensen elkaar ontmoeten, gezond eten, zich niet eenzaam hoeven te voelen.
- 

---

## WE LEVEN ONS LEVEN STRAKS ANDERS DAN NU

- Gebruik staat voorop in plaats van bezit (deel- en ruileconomie)
- Werk en vrije tijd vervagen
- Anders werken: flexibeler werktijden, flexibeler werkgevers, minder kantoren
- Het nieuwe wonen (circulair, levensloopbestendig, woongroepen, geen eigen huis) heeft z'n intrede gedaan

---

## UTRECHT IS EEN KENNISREGIO, DIE KENNIS TOEPAST OM GOED TE BLIJVEN WONEN, WERKEN, LEVEN IN DE PROVINCIE

- Genereer slimme oplossingen die een antwoord zijn op circa driekwart van de vraagstukken tegelijk.
  - Maak keuzes en houd balans tussen verdichten en vergroenen.
  - Benut de techniek om de schaarse ruimte slim te benutten:
    - Klimaatadaptatie: kansen benutten in combinatie met natuur, wonen, waterberging, andere vormen van landbouw
    - Proeftuin voor natuur- en milieu-inclusieve landbouw (in Veenweidegebied)
    - Drijvende woningen – in combinatie met wateropvang
    - Functiemenging (meervoudig gebruik)
    - Stapeling van functies (de lucht in)
    - Building by nature: elk gebouw groen en energieneutraal
    - Energieopwekking integreren
    - Combinatie tussen produceren en consumeren (korte keten); kijken en eten bij de boer
    - Digitale snelweg, zelfrijdende auto – slimme bezetting, Mobility As A Service (MAAS)
- 

